

odbor voleb
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV- 101878-2/OV-2021

Praha 1. července 2021
Počet listů: 3

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo vnitra rozhodlo na základě návrhu na registraci politické strany s názvem *Urza.cz: Nechceme vaše hlasy; ke svobodě se nelze provolit. Odmítneme každou politickou funkci; nechceme totiž lidem nařizovat, jak mají žít. Máme jinou vizi. Jdeme jinou cestou – najdete ji na webu www.urza.cz* (dále také „Urza.cz“), podaného přípravným výborem ve složení: Tereza Urzová,

Martin Urza,

a Anna Honzíková,

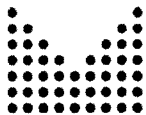
takto:

registrace

politické strany *Urza.cz: Nechceme vaše hlasy; ke svobodě se nelze provolit. Odmítneme každou politickou funkci; nechceme totiž lidem nařizovat, jak mají žít. Máme jinou vizi. Jdeme jinou cestou – najdete ji na webu www.urza.cz*

se podle ustanovení § 8 odst. 1 ve spojení s § 1 odst. 1 a § 4 písm. a) zákona č. 424/1991 Sb.,
o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů,

o d m í t á.

Odůvodnění

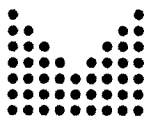
Dne 17. 6. 2021 obdrželo Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“) návrh přípravného výboru na registraci politické strany s názvem Urza.cz. Vzhledem k tomu, že v daném případě nastala situace předvídaná v ustanovení § 7 odst. 3 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 424/1991 Sb.“), bylo dnem 17. 6. 2021 zahájeno řízení o registraci.

Jak vyplývá z § 8 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., v rámci řízení o registraci politické strany a politického hnutí (dále též „strana a hnutí“) je třeba posoudit, zda není dán některý z taxativně stanovených důvodů, z nichž lze registraci odmítnout, tzn., zda stanovy nejsou v rozporu s § 1 až 5 a § 6 odst. 3 a 4 citovaného zákona. V případě § 1 až 5 zákona č. 424/1991 Sb. jde tak o to, aby podle předložených stanov nešlo o organizaci, na níž se citovaný zákon nevztahuje, aby stanovy odpovídajícím způsobem upravovaly otázku členství, byly v souladu se zákonnými ustanoveními, podle kterých nejsou mimo jiné dovoleny takové strany a hnutí, které a) porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu, b) nemají demokratické stanovy, c) směřují k uchopení a udržení moci zamezujícím druhým stranám a hnutím ucházet se ústavními prostředky o moc nebo které směřují k potlačení rovnoprávnosti občanů, d) jejichž program ohrožuje mravnost, veřejný pořádek nebo práva a svobodu občanů.

Stanovy musí dále respektovat, že strany a hnutí nesmějí vykonávat funkci státních orgánů ani tyto orgány nahrazovat, nesmějí řídit státní orgány ani ukládat povinnosti osobám, které nejsou jejich členy, jakož i to, že strany a hnutí nesmějí být ozbrojeny a zřizovat ozbrojené složky či zakládat a organizovat činnost stran a hnutí na pracovištích nebo v případech stanovených zvláštními zákony.

Podle ustanovení § 6 odst. 3 a 4 zákona č. 424/1991 Sb. je samostatným důvodem k odmítnutí registrace změny stanov, pokud se název strany a hnutí a jejich zkratka výrazně neliší od názvu a zkratky stran a hnutí, které již vyvíjejí činnosti na území České republiky či které nemají sídlo na území České republiky.

Každý z důvodů ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb. představuje zákonný základ omezení sdružovacího práva ve stranách a hnutích, a to v kontextu s čl. 5 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“), dle něhož je politický systém založen na svobodném a dobrovolném vzniku a volné soutěži politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů, a s čl. 20 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), jenž připouští omezení výkonu sdružovacího práva jen v případech stanovených zákonem, jestliže je to v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých.

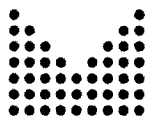
Strany a hnutí představují specifickou formu sdružování občanů, což explicitně vyplývá z čl. 20 odst. 2 Listiny, která je na základě čl. 3 Ústavy součástí ústavního pořádku České republiky. Jde o entity, které představují nástroj, jehož prostřednictvím se občané mohou podílet na fungování politického systému. Ten je ve smyslu čl. 5 Ústavy založen na politickém soupeření právě těchto zvláštních forem právnických osob. Středobodem politické soutěže jsou pak volby. Smyslem a cílem stran a hnutí a občanů v nich sdružených je dosažení úspěchu ve volbách, který je základním předpokladem pro následné prosazování programu v rámci správy věcí veřejných.

Ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb. výše uvedený narativ rozvádí, když stanoví: „*Občané mají právo se sdružovat v politických stranách a v politických hnutích (dále jen "strany a hnutí"). Výkon tohoto práva slouží občanům k jejich účasti na politickém životě společnosti, zejména na vytváření zákonodárných sborů a orgánů vyšších územních samosprávných celků a orgánů místní samosprávy. Zvláštní zákony stanoví, ve kterých případech je výkon tohoto práva omezen.*“. Jeden z hlavních smyslů existence stran a hnutí je tedy v tom, aby vytvářely personální substrát pro základní stavební kameny zastupitelské demokracie, tedy zákonodárné sbory a vrcholné orgány krajské a obecní samosprávy. Uvedené potvrzuje též komentářová literatura¹, když uvádí: „*Účel práva sdružovat se v politických stranách je navázán na hlavní účel existence politických stran, jímž je snaha o moc jako nástroj realizace nejrůznějších politických cílů. V demokratické politice se podíl na moci odvozuje od výsledků svobodné politické soutěže, jejímž ztělesněním jsou volby. Proto je prvořadým cílem politických stran účastnit se voleb do zastupitelských sborů různého typu (...)*“.

Strany a hnutí jsou tak institucionalizovanou formou, jejímž prostřednictvím se občané snaží získat podíl na moci. Tuto funkci politických subjektů aprobejuje též Ústavní soud, když např. v nálezu IV. ÚS 331/98 ze dne 14. 8. 1998 uvedl: „*(...) existuje-li ve společnosti heterogenita zájmů a potřeb, potom jedním ze základních způsobů, jak tyto zájmy a potřeby uspokojit a institucionalizovat tak vůli lidu, je konstituování politických stran, a to přirozeně s vědomím, že té či oné straně se dostane většího či menšího podílu na politické moci.*“.

Podaný návrh na registraci však již svým názvem záměr založit politickou stranu, tedy jak uvedeno výše specifickou formu sdružování občanů za účelem zisku podílu na moci, neguje, když volí slovní spojení jako „nechceme vaše hlasy“ či „odmítneme každou politickou funkci“. Přípravný výbor tak hodlá založit subjekt, který má ústavním pořádkem a zákonem č. 424/1991 jasně vymezený účel, ale volbou názvu sám deklaruje, že tento účel nechce akceptovat. V takovém případě však není zřejmé, proč svých cílů a poslání deklarovaných v čl. II návrhu stanov nechce dosahovat jinou formou, kterou je možno sdružovací právo v České republice

¹) KYSELA, J., KOKEŠ, M. *Zákon o sdružování v politických stranách a politických hnutích. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 5.

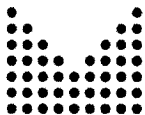
realizovat a jejímž prostřednictvím se též dá participovat na veřejném životě (např. formou spolku). Již ze samotnému názvu tak lze dovodit, že zamýšlená strana nemá zájem participovat na volné soutěži politických stran, tedy minimálně participovat způsobem, který by vedl k naplnění cíle existence politické strany, tedy získání podílu na moci.

Ze samotného názvu by však v daném případě nebylo možno učinit závěr o rozporu stanov s ustanovením § 1 až 5 zákona č. 424/1991 Sb., neboť i název politického subjektu může být nástrojem k zaměření pozornosti voličů k danému politickému subjektu. Provokativnost či kontroverznost názvu politického subjektu nemusí nutně vést automaticky k závěru o odmítnutí registrace.

Podle čl. III. bodu 5) písm. e) stanov je automatickým důvodem k zániku členství ve straně mj. „*přijetí politické funkce, politickou funkcí je míněno členství ve volených orgánech samospráv a státní správy, členství ve jmenovaných orgánech a v diplomatickém sboru. Politickou funkcí je pro účely tohoto ustanovení rovněž výkon pracovního nebo služebního poměru na úrovni zástupců a vedoucích zaměstnanců takových orgánů.*“. Zároveň čl. IV. bod 1) písm. e) stanov uvádí mezi právy člena, že může „*v souladu s těmito stanovami kandidovat za stranu na volené funkce ve státní správě a samosprávě, v případě zvolení je však povinen tyto funkce odmítnout.*“. Z kontextu uvedených ustanovení stanov ve spojení se zvoleným názvem je zřejmé, že politickou funkcí je nutno chápat i člena Parlamentu České republiky, prezidenta republiky nebo funkce člena zastupitelstva kraje či obce.

Přípravný výbor tak předkládá stanovy, které jsou v přímém rozporu s ustanovením § 1 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., neboť omezuje svým případným členům jeden ze základních aspektů výkonu sdružovacího práva ve stranách a hnutích. Formálně se sice nevylučuje možnost, že se zástupci strany budou ve volbách ucházet o volené funkce, ale současně je v případě volebního úspěchu trestán zánikem členství. Lze doplnit, že funkce člena Parlamentu České republiky a člena zastupitelstva kraje nebo obce se nepřijímá, ale vzniká podle volebních zákonů okamžikem zvolení. Tudíž minimálně ve vztahu k těmto voleným funkcím jsou zmíněná ustanovení stanov neproveditelná. Přípravný výbor prostřednictvím předkládaných stanov nepřipustně omezuje výkon sdružovacího práva svých členů, které předmětnými ustanoveními stanov v zásadě vyprazdňuje. Stanovy tak lze na základě uvedeného hodnotit jako rozporné i s ustanovením § 4 písm. a) zákona č. 424/1991 Sb., podle kterého nemohou vzniknout a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu nebo zákony.

Lze uzavřít, že předkládané stanovy politické strany tak negují smysl existence politických subjektů v samotném základu, kterým se strany a hnutí ve smyslu Listiny odlišují od jiných forem výkonu sdružovacího práva. Ministerstvo je tak názoru, že registraci není možno provést pro rozpor stanov s ustanoveními uvedenými ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí je možno podat do 30 dnů ode dne jeho doručení žalobu k Nejvyššímu soudu České republiky (viz ustanovení § 8 odst. 5 zákona č. 424/1991 Sb.).

Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec
pověřen řízením odboru voleb